

Bakgrunn for vedtak

Planendringssøknad Sørmarkfjellet vindkraftverk

Osen og Flatanger kommune i Sør-Trøndelag
og Nord-Trøndelag fylker

Tiltakshaver	Sarepta Energi AS
Referanse	200802039-163
Dato	19.06.2015
Notatnummer	KE-notat 3/2015
Ansvarlig	Arne Olsen
Saksbehandler	Ane Næsset Ramtvedt

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Etter Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) sin vurdering utgjør planendringssøknaden med vedlegg, innkomne merknader og møter et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for å avgjøre om det skal gis konsesjon til de omsøkte planendringene for Sørmarkfjellet vindkraftverk og eventuelt på hvilke vilkår. Vindkraftverket er lokalisert i Osen og Flatanger kommuner, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag fylker.

Etter NVEs vurdering vil etablering av turbiner i de omsøkte områdene styrke prosjektets lønnsomhet betydelig. NVE vurderer at virkningene av planendringen er akseptable, og vil derfor meddele Sarepta Energi AS konsesjon i medhold av energiloven § 3-1 for å bygge og drive Sørmarkfjellet vindkraftverk innenfor det omsøkte planområdet. Det gis konsesjon til en installert effekt på inntil 130 MW.

NVE har lagt vekt på at Sørmarkfjellet vindkraftverk med den omsøkte løsningen vil kunne bli et økonomisk bærekraftig prosjekt i det norsk-svenske sertifikatmarkedet.

De viktigste negative virkningene av tiltaket er etter NVEs vurdering knyttet til visuelle virkninger og støy. For å redusere de visuelle virkningene og støyvirkningene for bebyggelsen på Uran, gir NVE ikke tillatelse til å etablere en turbin på det foreslåtte turbinpunktet som er lokalisert nærmest Uran, turbinpunkt nummer 9. Videre har NVE satt vilkår i konsesjonen om at tiltaket ikke skal medføre et støynivå over fastsatte grenseverdier for støyfølsomme bygninger.

NVE konstaterer at både Osen og Flatanger kommune er positive til tiltaket. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og Fylkesmannen i Sør-Trøndelag er i mot deler av de omsøkte arealutvidelsene.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	1
1 Innledning	2
2 Søknad	2
2.1 Søknad om planendringer for Sørmarkfjellet vindkraftverk	2
3 Behandling	3
3.1 Møter	3
3.2 Høring	3
3.3 Tematisk konfliktvurdering	4
3.4 Innkomne merknader	4
4 Tematisk vurdering av endringssøknad for Sørmarkfjellet vindkraftverk	8
4.1 Vindressurser og produksjon	8
4.2 Forholdet til andre planer	10
4.3 Landskap og visuelle virkninger	10
4.4 Kulturminner og kulturmiljøer	11
4.5 Naturmangfold	12
4.6 Friluftsliv	12
4.7 Støy	14
4.8 Skyggekast og refleksblink	16
4.9 Eiendomsverdier	16
5 NVEs vedtak	17
6 Konsesjonsvilkår	17

1 Innledning

NVE har mottatt planendringssøknad for Sørmarkfjellet vindkraftverk i Osen og Flatanger kommuner, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag fylker. NVE vil i dette dokumentet, *Bakgrunn for vedtak*, beskrive NVEs behandling av søknaden og presentere de vurderinger NVE har lagt til grunn for vedtaket i saken.

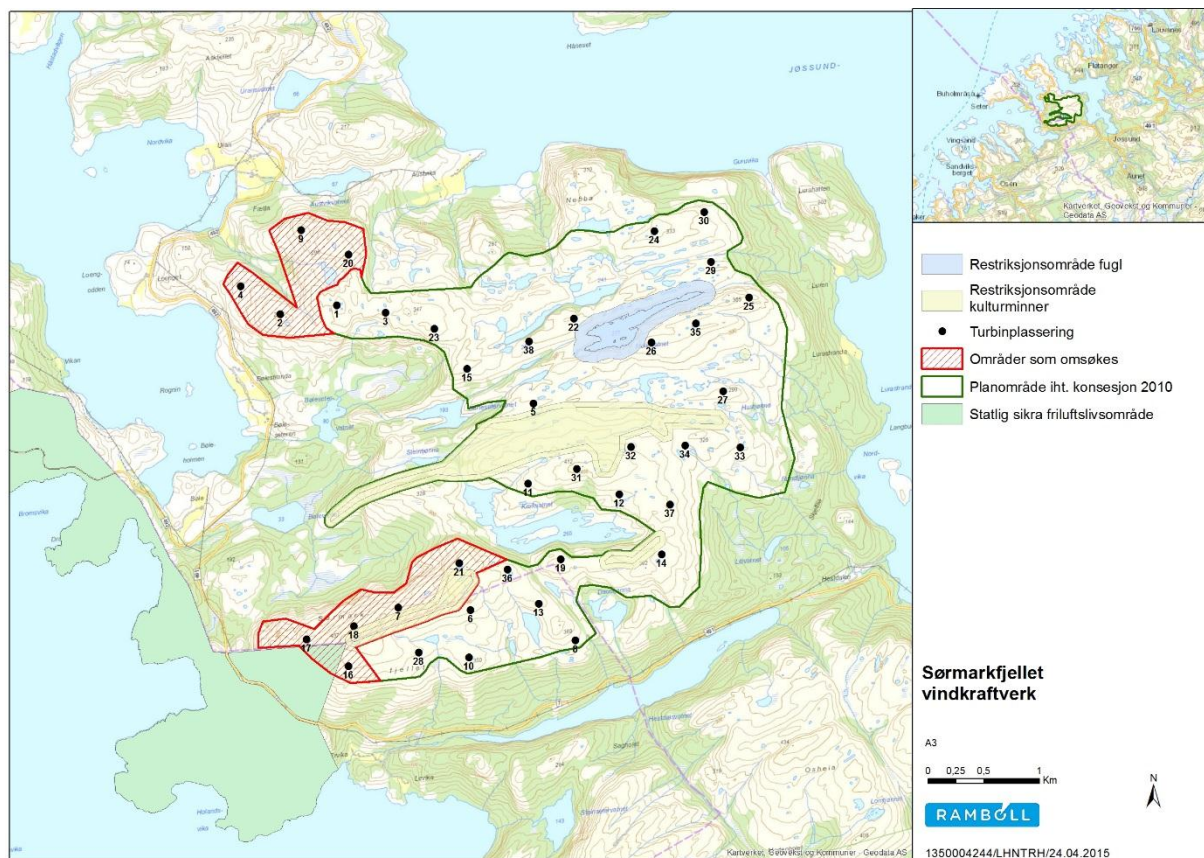
NVEs beslutningsgrunnlag består av søknad med konsekvensutredning, innkomne merknader og NVEs fagkunnskap om vindkraft. I kapittel 3 presenteres NVEs behandling av endringssøknaden, sammenfatning av innkomne merknader og tematisk konfliktvurdering fra Miljødirektoratet. I kapittel 4 er virkninger av planendringene tematisk presentert. I kapittel 5 presenteres NVEs vedtak.

2 Søknad

2.1 Søknad om planendringer for Sørmarkfjellet vindkraftverk

Sarepta Energi AS fikk endelig konsesjon i medhold av energiloven til utbygging av Sørmarkfjellet vindkraftverk i Osen og Flatanger kommuner, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag fylker, i 2013. Konsesjonen omfatter utbygging og drift av et vindkraftverk på inntil 150 MW med tilhørende 132 kV nettilknytning fra vindkraftverket til sentralnettstasjon i Roan. I brev av 23.3.15 søker Sarepta Energi AS i medhold av energiloven om endring av gjeldende konsesjon for utbygging og drift av Sørmarkfjellet vindkraftverk. Søknaden omfatter utvidelse av planområdet, der deler av de områdene som ble fjernet i 2009 nå ønskes innlemmet i planområdet. Sarepta begrunner søknaden med at et omfattende vindmåleprogram har avdekket at vindressursene i deler av planområdet ikke kan forsvare en lønnsom vindkraftutbygging i dagens marked. Samtidig er det områder med gode vindressurser som grenser til det eksisterende planområdet, som derfor ønskes innlemmet i planområdet. Det

fremgår av søknaden at den ønskede konsekvensen av endringen er en betydelig bedring av prosjektøkonomien. Samtidig vil installert effekt reduseres fra 150 til 130 MW.

Figur 1. Kart over planområdet med områder som søkes innlemmet og eksempelløsning for turbinplasseringer.

3 Behandling

3.1 Møter

I forkant av søknaden har Sarepta Energi AS vært i dialog med NVE og sentrale interessenter. Det har vært avholdt møter med berørte myndigheter, herunder: Flatanger kommune, Osen kommune, Nord-Trøndelag fylkeskommune, Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag fylkeskommune og Fylkesmannen i Sør-Trøndelag.

Det har også vært avholdt møte med berørte grunneiere, i tillegg til at det har vært dialog med Fosen reinbeitedistrikt, driftsgruppe nord og Drageid leirskole.

3.2 Høring

Søknaden ble sendt på høring den 27.3.15 med høringsfrist satt til 5.5.15. Følgende instanser fikk søknaden på høring: Osen kommune, Flatanger kommune, Nord-Trøndelag fylkeskommune, Sør-Trøndelag fylkeskommune, Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og Fylkesmannen i Sør-Trøndelag.

Høringen ble kunngjort i Namdalsavisa og avisa Fosnafolket.

3.3 Tematisk konfliktvurdering

Miljødirektoratet har i brev av 5.5.15 oversendt tematisk konfliktvurdering for prosjektet basert på omsøkt endringsforslag. Den samlede konfliktvurderingen av tiltaket er satt til D-E. I konfliktbeskrivelsen står det at planendringen medfører direkte konflikt med et statlig sikret friluftslivsområde, og at den indirekte påvirkningen blir ytterligere forsterket ved at turbinene er tenkt plassert nært inntil friluftslivsområdet. Landskapspåvirkningen øker siden turbinene plasseres nærmere kystlinjen. Tiltaket vil føre til en betydelig reduksjon i et større sammenhengende naturområde uten tekniske inngrep. Anlegget vil bli spesielt godt synlig fra de nærmeste fjellområdene, som vil bli negativt påvirket.

Prosjekt	Naturmiljø	Landskap	Sum naturmiljø og landskap
Planendring Sørmarkfjellet vindkraftverk	D-E	D	D-E

3.4 Innkomne merknader

Osen kommune v/kommunestyret fattet følgende vedtak den 6.5.15: Osen kommune har ingen merknader til angitte planendringssøknad.

Flatanger kommune v/kommunestyret fattet følgende vedtak den 23.4.15: Flatanger kommune har ingen merknader til angitte planendringssøknad.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag skriver i brev av 20.5.15 at Fylkesmannen i Nord-Trøndelag i samråd med Fylkesmannen i Sør-Trøndelag går i mot deler av omsøkte arealutvidelser for Sørmarkfjellet vindkraftverk. Fylkesmannen skriver at de går i mot området i sørvest som på kartet i søknaden omfatter turbinpunkt nummer 16,17 og 18, og området i nordvest som omfatter turbinpunkt nr. 9. Dette av hensyn til:

- Leveområde for hubro
- Friluftsliv og økt nasjonal vektlegging av friluftsliv
- Landskapsbilde
- Støyforhold

Fylkesmannen skriver at de synes det er overraskende og uheldig at de områdene som var mest konfliktfylte i forrige runde og som derfor ble tatt ut, fremmes på nytt. Fylkesmannen skriver at det er positivt at teknisk utvikling mot større vindturbiner medfører at antall turbiner blir redusert. De mener likevel at forbedringen ut fra berørte miljøinteresser er marginal. Når det gjelder fugl skriver Fylkesmannen at basert på nyere undersøkelser fra Smøla, er det grunn til å anta at området rundt Molinvatnet med stor sannsynlighet kan bli ødelagt som hekkeområde for storlom. Fylkesmannen finner det imidlertid ikke riktig å vektlegge dette i sin konklusjon da Molinvatnet allerede ligger innenfor planområdet. Videre påpeker Fylkesmannen at nyere undersøkelser gjennomført etter 2009 indikerer mulig hekking av hubro i området og/eller at hubro jakter i deler av området. De skriver at

den omsøkte utvidelsen i sørvest kan få negative virkninger for reproduksjonen til hubrobestanden i området. For friluftsliv skriver Fylkesmannen at omsøkte utvidelse vil medføre større negativ belastning på friluftslivet i området. De visuelle virkningene vil bli større siden flere av turbinpunktene er fremtredende og nærmere kystlinjen.

Miljødirektoratet skriver følgende i sin uttalelse av 5.5.15:

- Planendringen berører Drageid friluftslivsområde som ble statlig sikret i 1979. Miljøforvaltningen er negativ til at areal i et statlig sikret friluftsområde omdisponeres til andre formål enn friluftsområde for allmennheten. All forvaltning av sikrede områder skal vurderes i lys av at området er sikret for allmennhetens friluftsliv, og dette er i seg selv en god nok grunn til ikke å akseptere noen annen bruk av området. I unntakstilfeller kan en omdisponering av areal skje, for eksempel ved tungtveiende samfunnstjenlige/allmennnyttige hensyn, mindre arronderingsmessige hensyn, eller dersom omdisponering bedrer forholdene for allmennhetens friluftsliv. Skal tiltaket vare i 10 år eller mer må det innhentes samtykke fra Miljødirektoratet, altså vil en omdisponering av Drageid friluftslivsområde til vindkraft kreve et samtykke fra Miljødirektoratet.
- Miljødirektoratet skriver at planendringene vil medføre større negativ belastning på friluftslivet både innenfor og utenfor det statlig sikrede friluftsområdet. Friluftslivsopplevelsen vil påvirkes ved at naturopplevelsen blir berørt og at støybelastningen øker. Større deler av Drageid friluftslivsområde vil få en støybelastning på over 40 L_{den} dB.
- Endringsforslaget medfører at de visuelle virkningene blir større. Vindkraftverket vil bli synlig fra Drageid leirskole.
- På bakgrunn av tiltakets konflikt med nasjonale miljømål ga Riksantikvaren og Direktoratet for naturforvaltning prosjektet konfliktgrad D i den tematiske konfliktvurderingen i 2011. Miljødirektoratet legger til grunn av tiltakets konfliktgrad i forhold til nasjonale miljømål øker for endringsforslaget som omsøkes. Særlig gjelder dette det statlig sikrede friluftslivsområdet. Planendringen medfører at konfliktgraden øker til D-E.

Drageid leirskole og kurssted skriver i e-post av 3.5.15 at de er imot utvidelsen av planområdet. Det er nettopp villmarksopplevelsen som er særpreget og identiteten ved Drageid leirskole, og som er en viktig del av salgspotensialet. Drageid er på nåværende tidspunkt i ferd med å markedsføre seg i utlandet, med fokus på personlig og fysisk oppbygging kombinert med villmarksopplevelse. Skolen har fått et nytt tilbygg med utsikt mot «Skjeletthula», Drageidstranda, Sørmarksfjellet og Rødhammeren. Det er viktig for Drageid å argumentere for et upåvirket natursynsinntrykk.

Fosen naturvernforening skriver i brev av 13.4.15 at områdene som nå søkes innlemmet i planområdet er mer eksponert både ut mot havet og innover i fjellet. De påpeker at dette var noe av grunnen til at områdene ble tatt ut i 2009. I Osen kommune vil en turbinplassering og en del av en internvei berøre LNF-område og et statlig sikret friluftsområde i sørvest, slik at det må søkes om dispensasjon fra gjeldende plankrav. Videre er ikke naturvernforeningen enig i søker sin påstand om at endringene ikke får betydning for Fosen Reinbeitedistrikt, da større turbiner vil virke mer skremmende, vil gi mer støy, mer refleksblink og lengre skyggekast. De skriver at større turbiner vil gi mer lavfrekvent støy, og at den lavfrekvente støyen blir filtrert bort i de A-veide kurvene som benyttes. De krever at Sarepta må frembringe mer kunnskap om den lavfrekvente støypåvirkningen fra vindkraftverket, og at det for Sørmarksfjellet skal fastsettes krav til lavfrekvent støy som er på linje

med det andre land legger til grunn. For Drageid leirskole vil de visuelle virkningene bli større, og den lavfrekvente lyden vil bli sterkere på skoleområdet og i utmarka som de bruker. Alle lavereliggende områder vil få store støyvirkninger. Selv om antall turbinposisjoner i området rundt Molinvatnet reduseres, vil større turbiner være negativt for fugl. De er derfor uenig i vurderingen i planendringssøknaden om at endringsalternativet vil være gunstigere med tanke på fugl.

Odd Uran skriver i brev av 4.5.15 at områdene som nå søkes innlemmet i planområdet opprinnelig ble fjernet fra konsesjonssøknaden i 2009 på bakgrunn av at de hadde for store negative konsekvenser med tanke på støy og visuelle virkninger for oss som bor i umiddelbar nærhet. Uran skriver at han ønsker å gå nærmere inn på følgende forhold:

- **Støysonekart:** Ved å sammenligne støysonekartet fra 2009 og det som er laget i 2015 er det store forskjeller på hvor grensene for de gule og røde sonene går, til tross for ganske lik plassering av turbinene. Dette er fordi dagens støysonekart tar utgangspunkt i at turbinene blir kjørt i støyreduert modus. Uran skriver at støyreduert modus sikkert gir en teoretisk støysone som er lavere enn om man tar utgangspunkt i normal modus, men som kan gi et uriktig bilde av hvordan det virkelige støynivået kommer til å bli. Forskning fra et vindkraftverk i Maine, USA, viser at det har svært liten eller ingen effekt å kjøre turbinene i støyreduert modus. På bakgrunn av dette krever Uran at det blir laget et støysonekart som viser hvordan støysonen blir når turbinene kjøres i normal modus, og med medvind fra alle retninger. For at det skal kunne tas en avgjørelse på søknaden om konsesjonsendring mener Uran at det må lages et kart som viser hvordan situasjonen blir i et «worst case»-scenario. Han mener det virker som at utbygger prøver å skjule hvordan de faktiske forholdene kommer til å bli, i et forsøk på å få godkjent endringene. Han påpeker at støysonekartet fra 2015 er svært utydelig sammenlignet med det fra 2009. Videre går det ikke fram om det er tatt høyde for at bebyggelsen på Uran blir liggende i vindskygge. Dette fører til at den såkalte kamufleringen av støyen blir fraværende, og kamufleringen er et av hovedargumentene for at vindturbinene ikke skal høres.
- **Visuelle virkninger:** Uran skriver at han aldri har fått tilbud om visualisering av hvordan vindkraftverket vil se ut fra hans hjem eller i nærheten av hjemmet. Han skriver at han har fått ordnet et bilde som gir en pekepinn på hvordan det blir seende ut, og at bildet viser at han like gjerne kunne bodd midt inne i vindkraftverket. Den næreste turbinen blir stående ca. 700 meter fra hjemmet hans, på det høyeste punktet ytterst på fjellkanten. Uran krever derfor at det blir laget en visualisering som viser hvordan vindkraftverket blir seende ut fra hans hjem.
- **Skyggekast:** Slik vindturbinene er plassert på kanten av fjellet, så er det ikke til å unngå at det vil bli en god del skyggekast. Uran skriver at på grunn av hans virke som bonde og entreprenør oppholder han seg ute store deler av døgnet, og kommer til å bli plaget av skyggekastene.
- **Verditap:** Dersom det gis konsesjon til planendringene og vindkraftverket bygges, mener Uran at det kommer til å bli uutholdelig å bo på Uran, og at gården vil lide et stort verditap. I verste fall vil han bli tvunget til å flytte fra gården.

Knut og Eirin Gystad skriver i brev av 21.5.15 at eiendommen deres ligger anslagsvis 800 meter fra den nærmeste vindturbinen i det omsøkte endringsforslaget. De skriver at de er bekymret for støyvirkningene ved eiendommen, og lurer på hvor mye sterkere de vil oppleve lyden når eiendommen ligger i et dalsøkk. Videre lurer de på hva som skjer dersom lyden blir høyere enn det beregningene

viser, og hvilke rettigheter de har. De mener det er mange usikkerhetsmomenter rundt støy som må avklares, og at det bør gis garanti om at støyvirkningene ikke skal overskride grenseverdien.

Advokatfirmaet Nidaros har sendt inn høringsuttalelse på vegne av Henrik Olav Tiller. De skriver at gnr 41 bnr 9, Nordvika, er et småbruk som i dag benyttes som fritidseiendom. Tiller opplever sterk misnøye med den omsøkte utvidelsen, spesielt området nordvest nærmest bebyggelsen på Uran. I bygda er det to gårdsbruk med fastboende og seks fritidsboliger. Disse ligger lavt i terrenget og rett sør for den høye toppen Kjerringfjellet der de nye turbinene er planlagt plassert. Tiltaket vil være ruvende og overskyggende for bygda, og vil medføre negative virkninger i form av bevegende skygger og blink fra rotorbladene. Kjerringfjellet er også et attraktivt mål for toppturer. Tiller mener at vindkraftverket vil forringe verdiene som finnes i området. Området har et rikt dyreliv, blant annet finnes det en stor bestand av havørn. Tiller mener at det eksisterende plan uten utvidelsene er akseptabel, da denne omfatter områder lenger inn på fjellet. Han ønsker derfor at søknaden om å utvide konsesjonsområdet i nordvest avslås.

Randi og Svein Erik Graadal skriver i e-post av 27.4.15 at uttalelsen gjelder på vegne av flere familiemedlemmer. De skriver at bakgrunnen for klagen er at de allerede befinner seg innenfor den gule støysonen. De mener det kommer til å bli mye støy siden turbinene er plassert langt ut på fjellkantene og nærme eiendommene deres. En ytterligere utvidelse kommer til å forsterke støyproblemet. De påpeker at en av hovedårsakene til at de etablerte seg nettopp på Bølestranda, er roen og stillheten som de opplever der. Med utvidelsen av planområdet vil de føle seg visuelt omringet av vindturbiner, noe som gjør at deres kvalitetstid vil bli berøvet. I tillegg mener de at verdifallet på eiendommen vil være betydelig, og at en erstatning eller utkjøping må være en aktuell problemstilling.

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag skriver i brev av 5.5.15 de er i mot vindkraft på Sørmarkfjellet. De påpeker at når effekten på turbinene økes fra 2,3 til 3,2 MW, vil dette medføre tilsvarende økninger i høyde- og breddedimensjoner. I de omsøkte utvidelsene i sørvest og sørøst vil turbinene stå helt ute på fjellplatået og være godt synlige. Sørvest på Sørmarkfjellet er det gode forhold med stigende luftstrømmer som fuglefaunaen benytter til å flyte på. Naturvernforbundet ber derfor om en naturfaglig gjennomgang av hver eneste turbinplassering i de omsøkte utvidelsene i sørvest og sørøst på bakgrunn av behovene fuglefaunaen har for trygge sveveområder på stigende luftstrømmer. Videre påpeker de at en rekke vindkraftverk i området har fått konsesjon de siste årene, og at naturmangfoldloven § 10 om sumvirkninger på økosystemene må bli nøyere vurdert i denne tredje konsesjonsrunden på Sørmarkfjellet. Den omsøkte utvidelsen i sørvest medfører at deler av et statlig sikret friluftsområde innlemmes i planområdet, noe naturvernforbundet ikke kan akseptere.

Norges Miljøvernforbund skriver i brev av 4.5.15 at de er i mot konsesjonsendring til Sørmarkfjellet vindkraftverk. De skriver at utbygging av vindkraftverk er samfunnsøkonomisk ulønnsomt, og at nedmontering og tilbakeføring av vindkraftverk vil bli mer miljøskadelig enn å la anlegg bli stående. De mener at vindturbiner er ustabile, og at dette medfører behov for å bygge ut kraftledningsnett med nye ledninger som vil ramme uberørt natur og arts mangfoldet. Videre skriver de at hvis det skal innvilges konsesjon til endringssøknaden må det være et ubetinget krav at Sarepta til gjengjeld må gi fra seg områder som de nå sier at de ikke lenger ønsker å bygge ut.

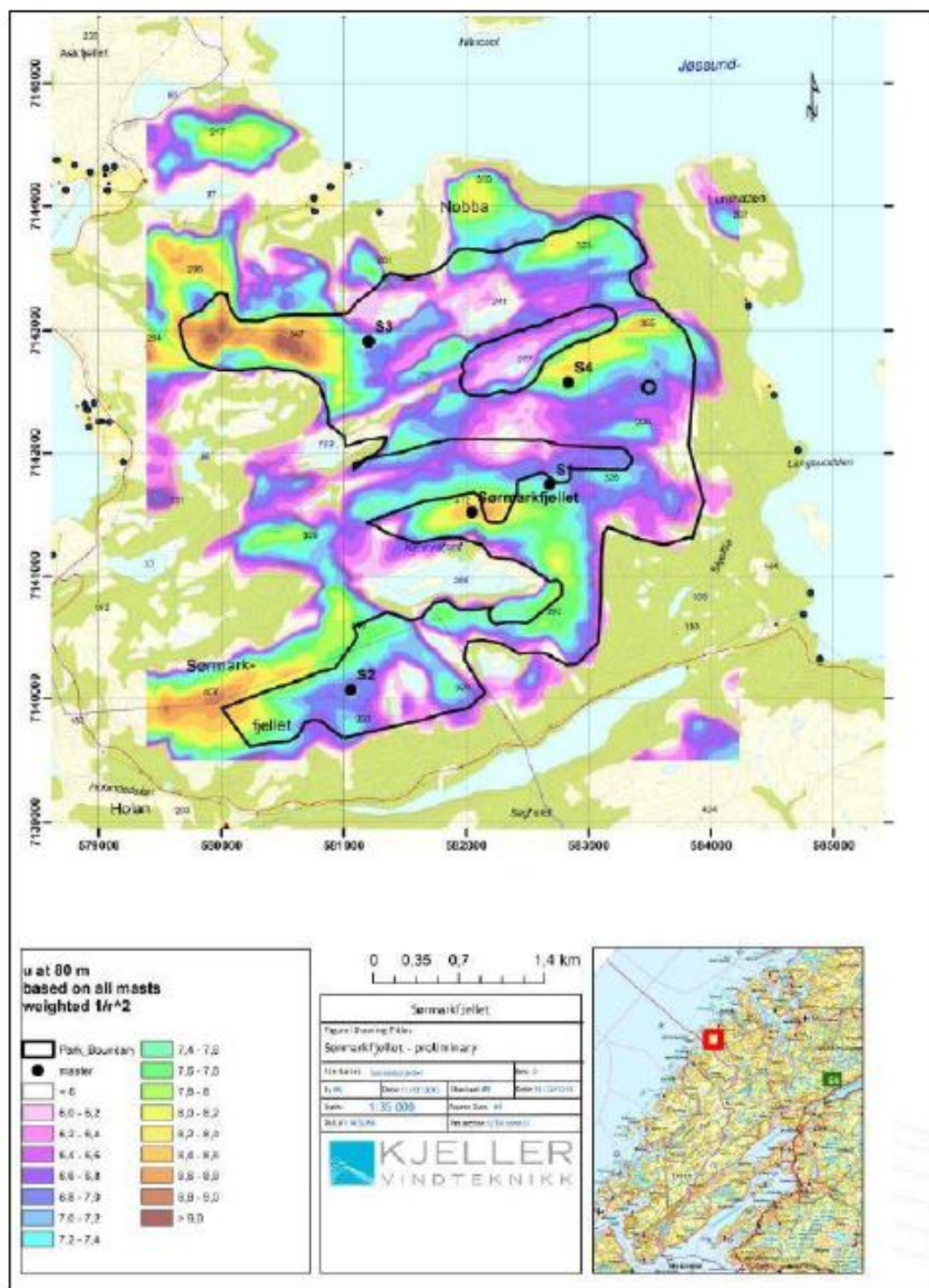
4 Tematisk vurdering av endringssøknad for Sørmarkfjellet vindkraftverk

NVE vil i dette kapittelet vurdere de fagtemaene som er relevante for den omsøkte planendringen av Sørmarkfjellet vindkraftverk. For øvrig viser NVE til *Bakgrunn for vedtak* av 7.6.2010, der NVE har vurdert fordeler og ulemper av Sørmarkfjellet vindkraftverk og tilhørende infrastruktur.

4.1 Vindressurser og produksjon

Det er gjennomført vindmålinger på Sørmarkfjellet siden 2004, der hoveddelen av måleprogrammet er gjennomført etter at vindkraftverket fikk endelig konsesjon i 2013. Det fremgår av søknaden at Sørmarkfjellet er et område med forholdsvis komplekst terreng og derfor varierende vindressurser. Dataene som lå til grunn for planløsningen som ble fremmet i 2009 var målt med en enkelt 50 meters mast. I ettertid har det vært målt vind i fire nye målepunkter med 80 meters mast.

Vindkartet nedenfor illustrerer middelvind på Sørmarkfjellet slik den er beregnet på basis av vinddata fra målepunktene. Kartet viser at middelvinden i området er varierende, og at det er store områder med lav middelvind. Samtidig viser kartet at tilgrensende områder i nordvest og sørvest har høy middelvind. Det fremgår av søknaden at det er bakgrunnsturbulens i store deler av planområdet, og at deler av planområdet derfor vil kunne være lite egnet til vindkraftproduksjon.

Figur 2. Vindkart for Sørmarkfjellet.

Sarepta skriver at en teknisk-økonomisk optimal løsning med utgangspunkt i den nåværende konsesjonen vil være i størrelsesorden 100 MW, ikke 150 MW slik konsesjonen tilsier. En slik løsning vil imidlertid ikke være økonomisk bærekraftig gitt de kostnader og markedsbetingelser som prosjektet står ovenfor. Dersom Sarepta får konsesjon til den omsøkte planendringen vurderer de at en teknisk-økonomisk optimal løsning vil være opp mot 130 MW, og at dette vil kunne gi en signifikant

bedre lønnsomhet i prosjektet. Videre fremgår det av søknaden at turbinene som skal brukes vil ha en merkeeffekt på minimum 3 MW, og at de derfor vil være en del større enn turbinene som lå til grunn for løsningen som ble omsøkt i 2009. Samtidig vil antall turbiner som forventes installert på Sørmarkfjellet reduseres sammenlignet med løsningen fra 2009. Det forventes et antall på 35-45 turbiner mot 65 som ble vist i søknaden i 2009.

For å beregne produksjonen er det tatt utgangspunkt i to Siemens 3,2 MW turbiner. Etter NVEs vurdering er det realistisk at Sarepta vil kunne ta i bruk større turbiner enn det som lå til grunn for søknaden i 2009, da det i løpet av de siste årene har vært en betydelig utvikling når det gjelder turbinteknologi med blant annet større rotor og mer effektive styringssystemer. Det fremgår av søknaden at antall brukstimer for vindkraftverket er beregnet til 3023 timer per år. Dette tilsvarer en produksjonsforventning på ca. 368 GWh ved utbygging av 122 MW. NVE anser dette som realistisk.

NVE konstaterer at områdene som Sarepta søker om å innlemme i planområdet har svært gode vindressurser, og at disse områdene vil styrke prosjektets lønnsomhet betydelig. Etter NVEs vurdering vil Sørmarkfjellet vindkraftverk med den omsøkte løsningen kunne bli et økonomisk bærekraftig prosjekt i det norsk-svenske sertifikatmarkedet.

4.2 Forholdet til andre planer

4.2.1 Kommuneplanens arealdel

Sørmarkfjellet vindkraftverk er avsatt som byggeområde, framtidig, og merket med «Sørmarkfjellet vinmøllepark» i Flatanger kommunes arealdel. Områdene i Flatanger kommune som nå søkes innlemmet i vindkraftverkets planområde er del av det avmerkede området, og slik sett avsatt til det samme formålet i kommuneplanen.

Den delen av Sørmarkfjellet vindkraftverk som ligger i Osen kommune er også i tråd med kommuneplanens arealdel. I eksempelløsningen som ligger til grunn for den omsøkte planendringen ligger imidlertid en av de nye foreslåtte turbinposisjonene utenfor området som er avsatt til vindkraft. I tillegg opplyser tiltakshaver at det vil være behov for etablering av vei utenfor dagens konsesjonsområde og det avsatte området i kommuneplanen. Sarepta skriver at de vil gå i dialog med Osen kommune for å sikre samsvar med kommuneplanens arealdel for denne delen av tiltaket, for eksempel ved å søke om midlertidig dispensasjon i forbindelse med godkjenning av detaljplanen for vindkraftverket.

Når det gjelder det statlig sikrede friluftsområdet som vil bli berørt av den omsøkte planendringen, vil NVE anmode Olje- og energidepartementet om å vurdere å gi tiltaket virkning som statlig arealplan.

4.3 Landskap og visuelle virkninger

Den omsøkte planendringen for Sørmarkfjellet vindkraftverk omfatter færre turbiner enn den konsesjonsgitte løsningen. I følge konsekvensutredningen vil vindkraftverket med den omsøkte løsningen kunne fremstå mindre dominerende når antall turbiner reduseres, og derfor ha reduserte landskapsvirkninger sammenlignet med konsesjonsgitt løsning. Planendringen i sørvest innebærer at vindkraftverket vil komme tettere på Drageid leirskole. Det ble utarbeidet visualiseringer av Sørmarkfjellet vindkraftverk både i 2006 og i 2009. Mens visualiseringene fra 2009 viser at ingen turbiner vil være synlige fra Drageid leirskole, viser visualiseringene fra 2006 at noen turbiner vil bli

synlige. Utreder påpeker at tilbakeføring av det eksponerte området i sørvest vil medføre at Sørmarkfjellet vindkraftverk blir synlig fra Drageid leirskole.

Miljødirektoratet skriver i sin uttalelse at vindkraftverket vil gi større visuelle virkninger med den omsøkte planendringen. Turbinene vil bli plassert nærmere kystlinjen, i tillegg til at vindkraftverket vil bli godt synlig fra fjellområder i nærheten. Vindkraftverket vil også bli synlig fra Drageid leirskole. Miljødirektoratet påpeker at noe av hensikten med å redusere planområdet i 2009 var for å redusere visuelle virkninger for Drageid leirskole. I den tematiske konfliktvurderingen er konfliktgraden for landskap satt til kategori D.

Visuelle virkninger er videre omtalt i flere høringsuttalelser. Drageid leirskole skriver at det er viktig for dem å beholde et upåvirket natursynsinntrykk. Fosen naturvernforening påpeker at områdene som nå søkes innlemmet i planområdet er mer eksponert både ut mot havet og innover i fjellet, og at dette var noe av grunnen til at områdene ble tatt ut av planområdet i 2009. Odd Uran skriver at den nærmeste turbinen blir stående 700 meter fra hjemmet hans, på det høyeste punktet ytterst på fjellkanten. Han krever derfor at det blir laget en visualisering som viser hvordan vindkraftverket blir seende ut fra hjemmet hans.

NVE slutter seg til vurderingene i høringsuttalelsene om at etablering av turbiner i de omsøkte områdene vil føre til at vindkraftverket i større grad vil bli eksponert ut mot havet og innover i fjellet. Samtidig vurderer NVE at vindkraftverket vil fremstå mindre dominerende når antall turbiner reduseres. Etter NVEs vurdering er turbinpunktet som ligger nærmest Uran, turbinpunkt nummer 9, ett av de mest eksponerte turbinpunktene både når det gjelder visuelle virkninger og støy for bebyggelsen på Uran. NVE vil i en eventuell konsesjon derfor ikke gi tillatelse til å etablere en turbin på dette punktet.

4.4 Kulturminner og kulturmiljøer

Sørmarkfjellet vindkraftverk ble i 2006 vurdert til å gi middels negative virkninger for kulturminner. I forbindelse med utarbeidelsen av tilleggsutredningen i 2009 ble det avdekket gamle fangstsystemer på Sørmarkfjellet, som er definert som automatisk fredede kulturminner. Konsekvensgraden ble derfor vurdert til middels/stor negativ. I 2012 ga Riksantikvaren dispensasjon fra kulturminneloven for fangstsystemene. I dispensasjonen er det satt vilkår om at turbinene skal plasseres så langt unna kulturminnelokalitetene som mulig, og at de nærmeste turbinene skal plasseres minst 50 meter fra kulturminnelokalitetens ytre grense. I tillegg skal veier legges minimum 50 meter fra kulturminnefeltene. I følge konsekvensutredningen vil de omsøkte endringene medføre at et større antall turbiner vil plasseres i nærheten av kulturminnene. Inngrepene vil imidlertid ikke komme i direkte konflikt med restriksjonsområdene for kulturminner. En utvidelse av planområdet i nordvest og sørvest er derfor vurdert å ikke gi endrede virkninger for kulturminner på Sørmarkfjellet.

NVE vil ved en eventuell konsesjon fastsette vilkår om at undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 skal være oppfylt før godkjenning av miljø-, transport- og anleggsplanen. I denne planen skal det beskrives hvordan direkte virkninger for eventuelle nye funn av automatisk fredete kulturminner kan unngås ved endringer i plassering av veier og oppstillingsplasser.

NVE forutsetter at eventuelle funn av kulturminner som gjøres ved gjennomføring av tiltaket straks skal varsles til Fylkeskommunen, og at alt arbeid skal stanses inntil vedkommende myndighet har vurdert nærmere/dokumentert funnet, jf. kulturminneloven § 8, 2. ledd.

NVE konstaterer at utvidelse av planområdet i nordvest og sørvest er vurdert å ikke gi endrede virkninger for kulturminner på Sørmarkfjellet. Ved en eventuell konsesjon vil NVE fastsette vilkår om at undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 skal være oppfylt før godkjenning av miljø-, transport- og anleggsplan.

4.5 Naturmangfold

I forbindelse med tilleggsutredningene i 2009 ble det gjennomført utredninger av fuglelivet i området. Konsekvensgraden for fugl ble vurdert til middels negativ. Den nordlige delen av planområdet, området rundt Molinvatnet, trekkes frem som et område av stor verdi for fugl, spesielt storlom. I den gjeldende konsesjonen er Molinvatnet angitt som restriksjonsområde for fugl siden området trolig er et hekkeområde for storlom. Totalt for naturmiljø ble konsekvensgraden i 2009 vurdert til liten/middels negativ, sammenlignet med stor negativ i 2006. Den reduserte konsekvensgraden skyldtes i hovedsak at planområdet på Oksbåsheia ble tatt bort. For ytterligere å redusere den negative påvirkningen på fugl ble det i tilleggsutredningene av 2009 foreslått som avbøtende tiltak å redusere tettheten av turbiner rundt Molinvatnet.

I følge planendringssøknaden er tettheten av turbiner redusert med over 40 prosent i den omsøkte løsningen. I tillegg er det færre turbinpunkter rundt Molinvatnet, siden nye vindmålinger tilsier at deler av området er lite egnet for vindkraft. Utreder har på bakgrunn av dette vurdert at en utvidelse av konsesjonsgitt område og færre turbiner ikke vil påvirke naturmiljøet i negativ retning. I utredningen påpekes det at lavere tetthet av turbiner vil gi lavere risiko for at fugl kolliderer med turbiner.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag skriver at den omsøkte utvidelsen i sørvest kan få negative virkninger for reproduksjonen til hubrobestanden i området. Fosen naturvernforening påpeker at selv om antall turbinposisjoner i området rundt Molinvatnet reduseres, vil større turbiner være negativt for fugl. De er uenige i vurderingen i planendringssøknaden om at den omsøkte planendringen vil være gunstigere med tanke på fugl. Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag påpeker at det sørvest på Sørmarkfjellet er gode forhold med stigende luftstrømmer som fuglefaunaen benytter til å flyte på. De ber derfor om en naturfaglig gjennomgang av hver eneste turbinplassering i de omsøkte utvidelsene i sørvest og sørøst på bakgrunn av behovene fuglefaunaen har for trygge sveveområder på stigende luftstrømmer.

NVE slutter seg til utreders vurdering om at en reduksjon i antall turbinpunkter, spesielt rundt Molinvatnet, vil være positivt for fuglebestanden. Når det gjelder hubro konstaterer NVE at utredninger som er gjort i forbindelse med andre vindkraftverk konkluderer med at hubroen hovedsakelig operer i luftrom som gjør at den ikke er spesielt utsatt for kollisjon med vindturbiner. Etter NVEs vurdering vil reproduksjonen til hubroen ikke påvirkes av tiltaket. NVE vurderer at den omsøkte planendringen ikke vil ha betydning for den regionale eller nasjonale bestandsutviklingen for truede og sårbare fuglearter, og at etablering av vindkraftverket innenfor det omsøkte området derfor ikke vil komme i strid med forvaltningsmål for arter, jf. naturmangfoldloven § 5

4.6 Friluftsliv

Det fremgår av konsekvensutredningen at Sørmarkfjellet er et relativt lettgått område, og at området brukes av lokalbefolkningen, Drageid leirskole og noe av tilreisende. De omsøkte utvidelsene medfører at planområdet kommer i berøring med det statlig sikrede friluftsområdet vest for Sørmarkfjellet. Ifølge konsekvensutredningen vil det ikke plasseres turbiner innenfor denne delen av planområdet, men det kan bli aktuelt å legge en internvei der. Som det fremgår av kartet nedenfor

ligger den berørte delen i ytterkant av det statlig sikrede friluftsområdet, og ifølge utreder er området bratt og lite tilgjengelig. Det opplyses at utvidelsene av planområdet ikke vil komme i berøring med de delene av det statlig sikrede friluftsområdet som brukes mest av Drageid leirskole. Kartet nedenfor viser det statlig sikrede friluftsområdet som ligger vest for Sørmarkfjellet, skravert med blått. Det rød-skraverte arealet viser områdene som Drageid leirskole bruker mest til sine aktiviteter, mens den rødstiplede linjen viser en tursti som delvis går inn i det konsesjonsgitte planområdet. Den sorte runde sirkelen markerer det omsøkte området som vil komme innenfor det statlig sikrede friluftsområdet, og de sorte prikkene markerer utbyggingsløsningen som Sarepta har konsesjon på.

Figur 3. Kart som viser det statlig sikrede friluftsområdet vest for Sørmarkfjellet.

Konsekvensgraden for friluftsliv ble vurdert til middels/stor både for planløsningen som forelå i 2006 og planløsningen som forelå i 2009. Selv om planområdet ble redusert i 2009, gjorde fortetning av turbiner i planområdet at konsekvensgraden ikke ble redusert. De omsøkte utvidelsene vil ifølge konsekvensutredningen ikke medføre endrede virkninger for friluftslivsutøvelse.

Miljødirektoratet skriver at planendringen berører Drageid friluftsområde som ble statlig sikret i 1979. De påpeker at miljøforvaltningen er negative til at areal i et statlig sikret friluftsområde omdisponeres til andre formål enn friluftsområde for allmennheten. All forvaltning av sikrede områder skal vurderes i lys av at området er sikret for allmennhetens friluftsliv, og de understreker at dette i seg selv er en god nok grunn til ikke å akseptere noen annen bruk av området. I unntakstilfeller kan en omdisponering av areal skje, for eksempel ved tungtveiende samfunnstjenlige/allmenntjenlige hensyn, mindre arronderingsmessige hensyn, eller dersom omdisponering bedrer forholdene for allmennhetens friluftsliv. Skal tiltaket vare i 10 år eller mer må det innhentes samtykke fra Miljødirektoratet, noe som betyr at en omdisponering av Drageid friluftsområde til vindkraft vil kreve samtykke fra Miljødirektoratet. Videre påpeker de at tiltakets konfliktgrad for nasjonale miljømål øker med

endningsforslaget som omsøkes, særlig på grunn av det statlig sikrede friluftsområdet. I den tematiske konfliktvurderingen har Miljødirektoratet økt konfliktgraden fra D til D-E.

Etter NVEs vurdering vil en reduksjon av antall turbiner være positivt for friluftslivsutøvelse både i planområdet og influensområdet, da vindkraftverket vil fremstå som mindre dominerende. Samtidig vil en utvidelse av planområdet i nordvest og sørvest kunne oppleves negativt, da vindkraftverket vil etableres over et større areal. NVE konstaterer at den delen av det statlig sikrede friluftsområdet som blir berørt av vindkraftverket ikke kommer i berøring med de delene av området som brukes mest av Drageid leirskole. Videre konstaterer NVE at det ikke skal etableres turbiner innenfor det statlig sikrede friluftsområdet, og vurderer at etablering av internvei innenfor dette området har akseptable virkninger. Samlet sett vurderer NVE at de omsøkte planendringene har begrensende virkninger for friluftsliv. NVE vil ved en eventuell konsesjon sette vilkår om at tiltakshaver i samråd med Osen og Flatanger kommune skal utarbeide en plan om tiltak for å tilrettelegge området for friluftsliv.

4.7 Støy

I støyberegningen som ble gjennomført i 2006 var det 39 fritidsboliger som kunne oppleve støynivå over anbefalt grenseverdi på L_{den} 45 dBA, mens det i beregningene fra 2009 var tre fritidsboliger som kunne oppleve støynivå over anbefalt grenseverdi. I de nye beregningene som er gjennomført i forbindelse med planendringssøknaden fremgår det at ingen fritidsboliger vil oppleve støynivå over anbefalt grenseverdi. I støyberegningen er det lagt til grunn to turbintyper fra Siemens på 3,2 MW. For å holde støynivået innenfor anbefalt grenseverdi er fem av turbinene i det omsøkte området i nordvest satt i støyreduisert modus, og én av turbinene i det omsøkte området i sørvest satt i støyreduisert modus.

I flere av høringsuttalelsene er støyvirkninger et tema. Odd Uran skriver at ved å sammenligne støysonekartet fra 2009 og det som er laget i 2015 er det store forskjeller på hvor grensene for de gule og røde sonene går, til tross for ganske lik plassering av turbinene. Dette er fordi dagens støysonekart tar utgangspunkt i at turbinene blir kjørt i støyreduisert modus. Uran skriver at støyreduisert modus sikkert gir en teoretisk støysone som er lavere enn om man tar utgangspunkt i normal modus, men som kan gi et uriktig bilde av hvordan det virkelige støynivået kommer til å bli. Forskning fra et vindkraftverk i Maine, USA, viser at det har svært liten eller ingen effekt å kjøre turbinene i støyreduisert modus. På bakgrunn av dette krever Uran at det blir laget et støysonekart som viser hvordan støysonen blir når turbinene kjøres i normal modus, og med medvind fra alle retninger. For at det skal kunne tas en avgjørelse på søknaden om konsesjonsendring mener Uran at det må lages et kart som viser hvordan situasjonen blir i et «worst case»-scenario. Han mener det virker som at utbygger prøver å skjule hvordan de faktiske forholdene kommer til å bli, i et forsøk på å få godkjent endringene. Han påpeker at støysonekartet fra 2015 er svært utydelig sammenlignet med det fra 2009. Videre går det ikke fram om det er tatt høyde for at bebyggelsen på Uran blir liggende i vindskygge. Dette fører til at den såkalte kamufleringen av støyen blir fraværende, og kamufleringen er et av hovedargumentene for at vindturbinene ikke skal høres.

Knut og Eirin Gystad skriver at eiendommen deres ligger anslagsvis 800 meter fra den nærmeste vindturbinen i det omsøkte endningsforslaget. De skriver at de er bekymret for støyvirkningene ved eiendommen, og lurer på hvor mye sterkere de vil oppleve lyden når eiendommen ligger i et dalsøkk. Videre lurer de på hva som skjer dersom lyden blir høyere enn det beregningene viser, og hvilke rettigheter de har. De mener det er mange usikkerhetsmomenter rundt støy som må avklares, og at det bør gis garanti om at støyvirkningene ikke skal overskride grenseverdien. Randi og Svein Erik Graadal

skriver at de allerede befinner seg innenfor den gule støysonen, og at en utvidelse av planområdet kommer til å forsterke støyvirkningene. Fosen naturvernforening skriver at større turbiner vil gi mer lavfrekvent støy. De krever at Sarepta må frembringe mer kunnskap om den lavfrekvente støypåvirkningen fra vindkraftverket.

NVE vil minne om at den anbefalte grenseverdien på L_{den} 45 dBA er retningsgivende, og ikke et absolutt krav til støynivå, og påpeker at den anbefalte grenseverdien et er uttrykk for hva samfunnet bør akseptere ved etablering av vindkraftverk. Etter NVEs vurdering er det likevel viktig å unngå vesentlige støyvirkninger særlig for helårsboliger og andre støyfølsomme bygninger.

Når det gjelder lavfrekvent støy legger NVE til grunn forskning som viser at lavfrekvent støy fra vindturbiner ikke utgjør større belastning enn støy i høyere frekvenser. Denne vurderingen har også Miljødirektoratet og Folkehelseinstituttet sluttet seg til. Det er konsensus i forskningsmiljøet om at infrastøy, altså støy i så lave frekvenser at den ikke er hørbar, ikke er et problem. Derimot kan støy i frekvensområdet 50 Hz og oppover være en viktig del av lydbildet. Ofte er det svisjelyden i mellomfrekvenser som oppleves mest irriterende. Dette kalles amplitudemodulert støy, og målinger viser at den amplitudemodulerte støyen enkelte ganger kan ha et vesentlig lavfrekvent innhold. NVE vil påpeke at grenseverdien for støy fra vindkraftverk er strengere enn grenseverdien for andre støykilder. Dette skyldes at vindturbiner oppfattes som en mer irriterende støykilde enn for eksempel biltrafikk, blant annet på grunn av at støyen er relativt konstant og at den kan være amplitudemodulert.

Dersom det gis konsesjon, legger NVE til grunn at det settes vilkår om at støynivået ved bygninger med støyfølsom bruk bør være under L_{den} 45 dBA. Dersom det vurderes som nødvendig for vindkraftverket realiserbarhet at støynivået overstiger L_{den} 45 dBA ved bygninger med støyfølsom bruk, skal dette vurderes i detaljplan. Detaljplanen skal videre omfatte aktuelle tiltak for å avbøte virkninger ved disse bygningene. NVE legger til grunn at det så langt det er mulig forsøkes å inngå minnelige avtaler mellom tiltakshaver og berørte parter. Dersom konsesjonær mener at bygninger med støynivå over L_{den} 45 dBA ikke har støyfølsom bruk, skal dette dokumenteres i detaljplanen. NVE forutsetter at konsesjonær vurderer dette i samråd med Osen og Flatanger kommune.

NVE konstaterer at støy også vil kunne medføre virkninger for bruk av området utover bebyggelse. Blant annet vil tiltaket medføre støy for friluftsliv og rekreasjon i området, og støyen innenfor planområdet til vindkraftverket vil være over de anbefalte grenseverdiene for stille områder i støyretningslinjen T – 1442. Dette er imidlertid tilfelle i alle vindkraftverk, og et vindkraftverk vil uansett medføre endret friluftsopplevelse gjennom blant annet visuelle virkninger.

NVE konstaterer at ingen boliger ligger over anbefalt grenseverdi når flere av turbinene i de omsøkte områdene i nordvest og sørvest kjøres i støyreduert modus. NVE konstaterer at samtlige eiendommer ligger i dalsøkk nedenfor vindkraftverket, og at selv om støysonekartet viser at alle boliger ligger under anbefalt grenseverdi, vil støynivået kunne oppleves høyere. Dette fordi eiendommene ligger i vindskyggen til vindkraftverket, det vil si i områder hvor luften står mer stille og bakgrunnsstøyen er lavere sammenlignet med høydedragene hvor vindkraftverket er lokalisert. Denne problemstillingen er særlig relevant for bebyggelsen på Uran, der minste avstand mellom bebyggelse og nærmeste vindturbin er omtrent 600 meter. Etter NVEs vurdering vil støyvirkningene for bebyggelsen på Uran i stor grad reduseres dersom det mest eksponerte turbinpunktet, turbinpunktet som ligger nærmest Uran, tas bort. NVE vil i en eventuell konsesjon derfor ikke gi tillatelse til å etablere en turbin på dette punktet. For å kunne gjøre en mer nøyaktig vurdering av støybildet når endelig utbyggingsløsning foreligger, vil NVE sette vilkår om det skal gjennomføres støyberegninger etter metode NORD 2000. Beregningene skal oversendes NVE i tilknytning til detaljplanen.

NVE konstaterer at vindkraftverket med de omsøkte endringene ikke vil medføre støynivå over anbefalt grenseverdi når seks av turbinene kjøres i støyreduisert modus. Imidlertid ligger flere av eiendommene i dalsøkk nedenfor vindkraftverket, slik at støynivået vil kunne oppleves høyere. Etter NVEs vurdering vil støyvirkningene for bebyggelsen på Uran i stor grad reduseres dersom det mest eksponerte turbinpunktet, turbinpunkt nummer 9, tas bort. NVE vil i en eventuell konsesjon derfor ikke gi tillatelse til å etablere en turbin på dette punktet. For å kunne gjøre en mer nøyaktig vurdering av støybildet når endelig utbyggingsløsning foreligger, vil NVE sette vilkår om det skal gjennomføres støyberegninger etter metode NORD 2000. Beregningene skal oversendes NVE i tilknytning til detaljplan. Samtidig vil NVE ved en eventuell konsesjon sette vilkår om at støynivået ved bygninger med antatt støyfølsomt bruksformål ikke bør overskride $L_{den} 45 \text{ dBA}$. Dersom det vurderes som nødvendig for vindkraftverkets realiserbarhet at støynivået overstiger $L_{den} 45 \text{ dBA}$ ved bygninger med støyfølsom bruk, skal dette vurderes i en detaljplan. Detaljplanen skal videre omfatte aktuelle tiltak for å avbøte virkninger ved disse bygningene.

4.8 Skyggekast og refleksblink

Et par av de innkomne høringsuttalelsene tar opp temaet skyggekast. Odd Uran skriver at slik vindturbinene er plassert på kanten av fjellet, så er det ikke til å unngå at det vil bli en god del skyggekast. Henrik Olav Tiller skriver at han opplever sterk misnøye med den omsøkte utvidelsen, spesielt området nordvest nærmest bebyggelsen på Uran. Han skriver at tiltaket vil være ruvende og overskyggende for bygda, og at det vil medføre negative virkninger i form av bevegende skygger og blink fra rotorbladene.

Etter NVEs vurdering er det særlig turbinpunktet som er lokalisert nærmest Uran som vil kunne medføre virkninger for bebyggelsen når det gjelder skyggekast. Ved en eventuell konsesjon vil NVE imidlertid ikke tillate etablering av turbin på dette punktet. Dersom det gis konsesjon vil NVE sette vilkår om at faktisk skyggekast ikke skal overstige åtte timer per år ved bygg med skyggekastfølsom bruk. Når det gjelder refleksblink er det etter NVEs erfaring sjeldent at det oppstår. Normalt vil refleksblinken fra vindturbiner halveres etter første driftsår. Etter NVEs vurdering er ikke refleksblink en aktuell problemstilling for det omsøkte vindkraftverket.

4.9 Eiendomsverdier

Et par av de innkomne høringsuttalelsene tar opp temaet tap av eiendomsverdi. Odd Uran skriver at dersom vindkraftverket etableres vil det bli uutholdelig å bo på Uran, og at gården hans kommer til å lide et stort verditap. Randi og Svein Erik Graadal skriver at verdifallet på eiendommen deres vil være betydelig ved etablering av vindkraftverket, og mener at erstatning eller utkjøping må være en aktuell problemstilling.

Etter NVEs vurdering er det sannsynlig at prisene for eiendommer som er svært nær et vindkraftverk (i og rett utenfor planområdet) kan bli påvirket. Støy og visuell dominans kan redusere eiendommens attraktivitet. Det er en større usikkerhet knyttet til eiendommer lengre unna vindkraftverket, der blant annet utsiktsretningen kan være avgjørende. Vurderingen av om utbyggingen av vindkraftverket gir grunnlag for kompensasjon ligger imidlertid utenfor det NVE skal vurdere gjennom konsesjonsbehandlingen. Naboer, hytteiere eller andre som ikke er part i saken, men som berøres av tiltaket, kan eventuelt fremme søksmål i medhold av granneloven dersom det vurderes at det er rettslig grunnlag for dette.

5 NVEs vedtak

Etter Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) sin vurdering utgjør planendringssøknaden med vedlegg, innkomne merknader og møter et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for å avgjøre om det skal gis konsesjon til de omsøkte planendringene for Sørmarkfjellet vindkraftverk og eventuelt på hvilke vilkår. Vindkraftverket er lokalisert i Osen og Flatanger kommuner, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag fylker.

Etter NVEs vurdering vil etablering av turbiner i de omsøkte områdene styrke prosjektets lønnsomhet betydelig. NVE vurderer at virkningene av planendringen er akseptable, og vil derfor meddele Sarepta Energi AS konsesjon i medhold av energiloven § 3-1 for å bygge og drive Sørmarkfjellet vindkraftverk innenfor det omsøkte planområdet. Det gis konsesjon til en installert effekt på inntil 130 MW.

NVE har lagt vekt på at Sørmarkfjellet vindkraftverk med den omsøkte løsningen vil kunne bli et økonomisk bærekraftig prosjekt i det norsk-svenske sertifikatmarkedet.

De viktigste negative virkningene av tiltaket er etter NVEs vurdering knyttet til visuelle virkninger og støy. For å redusere de visuelle virkningene og støyvirkningene for bebyggelsen på Uran, gir NVE ikke tillatelse til å etablere en turbin på det foreslåtte turbinpunktet som er lokalisert nærmest Uran, turbinpunkt nummer 9. Videre har NVE satt vilkår i konsesjonen om at tiltaket ikke skal medføre et støynivå over fastsatte grenseverdier for støyfølsomme bygninger.

NVE konstaterer at både Osen og Flatanger kommune er positive til tiltaket. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og Fylkesmannen i Sør-Trøndelag er i mot deler av de omsøkte arealutvidelsene.

6 Konsesjonsvilkår

NVE viser til energilovforskriftens § 3-4, som omhandler vilkår for konsesjon for elektriske anlegg. Under bokstav b) om miljø og landskap står det:

«Konsesjonær plikter ved planlegging, utførelse og drift av anlegget å sørge for at allmennheten påføres minst mulig miljø- og landskapsmessige ulemper i den grad det kan skje uten urimelige kostnader eller ulemper for konsesjonæren.

Overholdelse av denne bokstav kan undergis tilsyn eller bestemmelse av Norges vassdrags- og energidirektorat».

I tillegg til standardvilkårene, kan NVE fastsette spesielle vilkår for å redusere negative virkninger for allmenne og private interesser.

NVE har i medhold av energiloven myndighet til å fastsette vilkår om gjennomføring av tiltaket som vil redusere negative virkninger ved vindkraftverket med tilhørende nettilknytning og annen infrastruktur. Behovet for og omfanget av slike tiltak er vurdert under hvert enkelt tema og er basert på NVE faglige skjønn og opplysninger som er fremkommet under behandlingsprosessen.

NVE viser til konsesjonsdokumentet av i dag for fastsatte vilkår.

